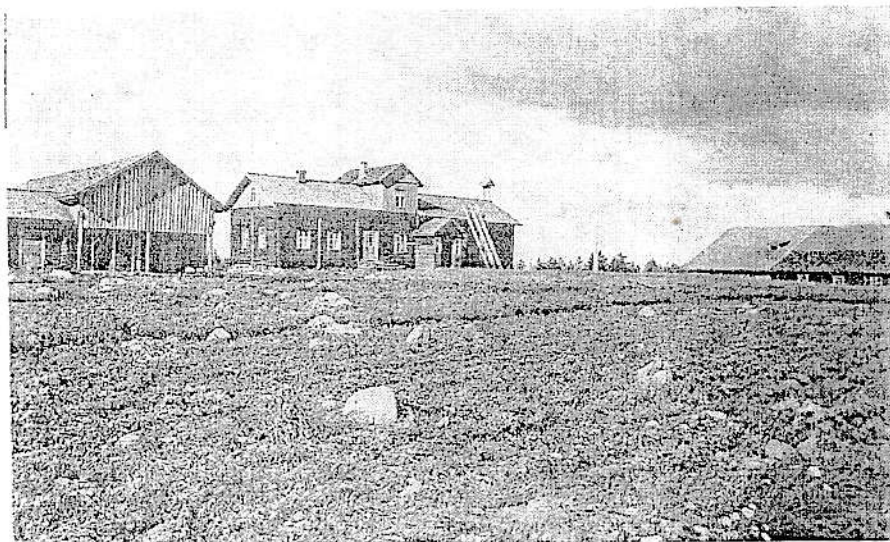

Pappani Julius Heikinpoika Lappi

Kinnarinmäen Heikki Lapin nuorin lapsi Julius (Taulu H 714) meni naimisiin Olga Maria Nyysösen kanssa 1901. Hän asui perheineen ensin Kinnarinmäellä sitten Suonenjoen Kuvasissa ja Leppävirran Kotalahdessa. Syksyllä 1915 hän osti Rautalammin Kerkonjoensuusta Palvalahden tilan. Perheessä oli tällöin jo kuusi lasta tytär Siiri Kristiina ja pojat Toivo, Mikko, Vilho, Julius ja Eino Heikki. Palvalahdessa syntyi vielä kaksi poikaa Tauno Olavi ja Erkki, joka kuoli pienenä.

Poikien vartuttua työikään ja porukalla maatilán töitä tehdessään he ajautuivat joskus ristiriitoihin isänsä kanssa, mikä on ihan luonnollista sukupolvien kesken. Pojat tahtoivat uudistuksia ja tuottavampaa taloutta, mutta isä halusi pysyä entisissä totutuissa tavoissa.

Vanhimmasta pojasta Toivosta tuli sitten isäni ja seuraavassa pari hänen kertomaansa papan ja poikien välistä ristiriitatapausta. Pojat halusivat laittaa joskus pihapeltojakin heinälle, mutta pappa oli jyrkästi sitä mieltä, että pihapelloissa ei heinää kasvateta, niissä viljellään leipäviljaa ja perunaa. Mutta pojat kylvivät salaa heinäsiemenen pihapeltoon, mitä temppua pappa ei hyväksynyt, mutta minkäs teit, kun siemenet olivat pellossa. Peltó, jossa ei ollut koskaan kasvanut heinää, antoi mahtavan heinäsadon. Ohikulkijatkin olivat ihmetelleet, kun heinäseipäät eivät meinanneet pellolle mahtua. Tämä oli heinän peltoviljelyn alku Palvalahdessa.

Palvalahti 1920-luvulla.

Etualalla peltó, jonka pojat kylvivät heinälle

Toinen poikien salaa isältään järjestämä tempaus oli eräällä peltolohkolla olevan pienen ja huonokuntoisen ladon purku. Pojat olivat päättäneet purkaa ladon ja tehdä paikalle uuden isomman ja korkeammalla oviaukolla varustetun, jotta heinien laitto latoon ja niiden sieltä otto olisi ollut helpompaa. Papan mielestä entinen lato oli vielä käyttökelpoinen ja uuden rakentaminen oli turhaa ajan hukkaa ja tarvikkeiden tuhlaamista. Eräänä aamuna ryhtyivät pojat yhteistuumin purkamaan latoa ja ennen kuin isä ehti hätään, oli lato jo puoliksi purettu, eikä isän auttanut kuin antaa periksi.

Poikien väitellessä isänsä kanssa oli hänellä ollut tapana käyttää perusteluna sanontaa: "Näinhän se äitinne kanssa tuumattiin". Kuitenkin monesti oli jälkeinpäin käynyt selville, että äidin kanssa ei ollut puhuttu asiasta mitään.

On minulla papastani omakohtaisiakin muistoja ja ne ovat kaikki mukavia. Asuin 5-vuotiaaksi Palvalahdessa ja ne ovat siltä ajalta. Näihin varhaisimpiin muistoihini kuuluu mm. puukuorman ajaminen. Palvalahden tuvan suurta uunia lämmitettiin metrisillä haloilla, joita pappa veti kelkalla liiteristä tupaan uunin eteen asti. Halot lastattiin kelkkaan pituussuuntaisesti ja minä sain istua puiden päällä hajareisin kuin konsanaan tukkikuorman ajaja. Olin myös talvisin pappan mukana kalassa. Oli jännää odotella saalista matikan pyydyksiä kokiessa. Kesäkalastus tapahtui veneestä eikä pikkupoikaa otettu mukaan veneeseen. Minulla ei ainakaan ole muistikuvaa mukanaolosta, mutta kylläkin kalojen perkaamisesta pihlajapuskan juurella olevalla perkauspaikalla. Kesäisin olin usein pappan mukana erilaisissa hommissa. Erityisesti mieleeni ovat jääneet syksyiset paimenessa olot. Kun lehmät olivat syöneet mahansa täyteen heinänteon jälkeen pellolle kasvanutta uutta ruohoa eli äpärettä ja asettuneet makuulle märehähtämään, tuli paimenillekin tauko. Pappa teki pellon reunalle nuotion ja kun se hiipui hiillokseksi, paistimme sen päällä nauriita. Grillimakkaroiden ei siihen aikaan tiedetty mitään. En juuri muista naurispaistikkaiden makua, mutta kylläkin niiden kurttuisten ulkonäön. Tällaisia tapauksia on jäänyt mieleen yhteisistä toimista pappani kanssa. Elimme silloin tyypillisessä maaseudun kolmen polven taloudessa.

Julius ja Olga Lapin vanhin lapsi Siiri meni naimisiin 1924 ja muutti pois kotoa. Seuraavaksi lähti Julius kauppa-alalle. Vilho kävi Harjun maanviljelyskoulun ja jäi pysyvästi etelä-Suomeen. Mikko lähti 1937 rajavartijaksi Kuhmoon. Toivolle erotettiin Palvalahdesta Koivikon tila, jolle rakennettiin omat rakennukset. Palvalahteen jäivät Eino ja Tauno, joka kuoli poikamiehenä 1950. Vanhemmat Julius ja Olga asuivat Einon perheessä Palvalahdessa kuolemaansa asti.

Pekka Lappi
Jyväskylä
02.02.2018